

Delavnica: Vzpostavljanje partnerstev v okviru ukrepa Sodelovanje – področje priraje mleka

Kmetijsko gozdarska zadruga Sloga Kranj, z.o.o., Kranj, 29. januar 2018

POROČILO

Delavnice se je udeležilo 13 zainteresiranih, od tega je bila polovica kmetov in njihovih predstavnikov (6), štiri svetovalci in trije predstavniki iz področja raziskovanja. Na kratko jim je bila predstavljena Uredba o sodelovanju in način delovanja partnerstev za namen izvedbe pilotnih projektov ter za razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij.

1. PARTNERSTVO V 'TRIKOTNIKU ZNANJA': KMETJE – ZNANOST - SVETOVALCI

Udeleženci so v prvem koraku identificirali prednosti in pomanjkljivosti svoje deležniške skupine v trikotniku znanja (kmet-znanost-svetovalci) ter kako vidijo druge deležniške skupine in kakšne koristi bi jim prineslo partnersko sodelovanje.

Med prepoznanimi pomanjkljivostmi so kmetje izpostavili predvsem majhne kmetije in s tem nekonkurenčnost ter premalo specialističnega znanja. Tudi svetovalci pogrešajo več specialističnega znanja za svetovanje ter boljši prenos le tega iz znanstvenih raziskav. Pogrešajo kompetenčne centre, kjer bi lahko najnovejša znanja videli v praksi ter spoznali dobre in slabe strani rešitve. Raziskovalci si prav tako želijo več neposrednega stika s kmeti in boljše sodelovanja z drugimi sektorji znanosti.

V vidiku partnerskega sodelovanja si vse tri deležniške skupine želijo boljšo povezanost, pretok informacij in znanja ter povezavo do kmeta na terenu, na njivi. Svetovalci in raziskovalci prepoznavajo, da kmetje potrebujejo aplikativno znanje, vendar zaznavajo za sodelovanje veliko ovir, od pomanjkanja časa in administrativnih zahtev, do nezaupanja.

Potencialne koristi partnerstva za vse so prenos znanja in pretok informacij ter več in bolj kakovostna priraje mleka tudi z novimi kvalitetnimi produkti. Na drugi strani je pomembno zmanjšanje stroškov priraje - predvsem na največjih postavkah, kot so krma in prehrana, organizacija in zdravstvena oskrba živali ter boljše organizirana prodaja in razvoj procesov trženja.

KMETJE			
Prednosti deležniške skupine kmetje	Pomanjkljivosti deležniške skupine kmetje	Pogled na druge deležnike	Potencialne koristi partnerstva
<ul style="list-style-type: none">• stik s prakso• prenos znanja med generacijami	<ul style="list-style-type: none">• nezaupanje• pomanjkljiva izobrazba• majhni obrati	<p>JSKS:</p> <ul style="list-style-type: none">• določeni uspešno izvedeni projekti s partnerji• presplošno znanje <p>Zadruga:</p> <ul style="list-style-type: none">• se ne povezujejo med seboj• samo tržijo <p>Univerze, inštituti:</p> <ul style="list-style-type: none">• premalo prakse• premalo stika s kmeti	<ul style="list-style-type: none">• večji prenos znanja• delitev izkušenj• širši pogled na problem• večje zaupanje

SVETOVALCI			
Prednosti deležniške skupine svetovalci	Pomanjkljivosti deležniške skupine svetovalci	Pogled na druge deležnike	Potencialne koristi partnerstva
<ul style="list-style-type: none"> • direkten stik s kmeti • prenos znanja v prakso • poznavanje problemov na kmetijah • vir kompleksnih informacij in rešitev za kmete (PRP, tehnologija, ukrepi, socialni transferji, davki – poslovanje, . . .) 	<ul style="list-style-type: none"> • nadgradnja sodelovanja pri prenosu znanja • kompleksnost problematike na kmetijah • v Sloveniji nimamo poskusnih centrov, kjer bi JSKS lahko nadgradila svoje znanje • čas za izvedbo nalog 	<p>KMETJE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sezonsko omejen čas za sodelovanje s JSKS • uporabniki premalo izkoristijo ponujeno znanje JSKS • JSKS je pripravljena prenašati znanje od raziskovalcev v prakso 	<ul style="list-style-type: none"> • prenos znanja preko poskusov v sodelovanju z raziskovalci • večje zaupanje kmetov

ZNANSTVENIKI IN RAZISKOVALCI			
Prednosti deležniške skupine raziskovalci	Pomanjkljivosti deležniške skupine raziskovalci	Pogled na druge deležnike	Potencialne koristi partnerstva
<ul style="list-style-type: none"> • Strokovna znanja na posameznih področjih • Opremljenost in metodološka usposobljenost 	<ul style="list-style-type: none"> • Slaba usposobljenost za iskanje kompleksnih rešitev • Sistemi sodelovanja med strokami niso vzpostavljeni • Premalo stika s prakso 	<p>Kmetje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Večina: majhna resorpcijska sposobnost za znanje, slaba motiviranost • Nagnjenost k kurativnim rešitvam • Manjšina: potrebe po tehnološko naprednih rešitvah <p>Svetovalci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papirologija je prioriteta (pred stroko) • Premalo časa in možnosti za usposabljanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Potencialna možnost za dolgoročno sodelovanje • Pokritje vseh pomembnih področij dela (glede na potrebe kmetij)

2. KAJ SO AKTUALNI PROBLEMI/IZZIVI, KI JIH LAHKO UČINKOVITO REŠIMO S PARTNERSTVOM V TRIKOTNIKU ZNANJA?

V drugem koraku so udeleženci v majhnih skupinah, ki so bile že oblikovane po principu trikotnikov znanja, saj so združevale predstavnike vseh treh deležniških skupin, identificirali aktualne izzive v priraji mleka, ki bi jih potencialno partnerstvo lahko učinkovito rešilo. Vsi so izpostavili tehnologije reje različnih starostnih skupin goveda, težave pri gradnjah hlevov in zastarele tehnologije ter poudarek na ustrezni prehrani. Predstavili so idejo o senenem mleku in podobnih »Natura« pristopih priraje mleka. Drugi prepoznani izzivi so bili še: Čim višje pokritje in dohodek (in ne samo večja količina mleka), povezovanje rejcev, enoten pristop na trgu in dolgoročno lojalno sodelovanje.

Skupina je prepoznala naslednje **ključne izzive priraje mleka**:

Ekonomika:

- Čim višje pokritje in dohodek (in ne samo večja količina mleka)
- Veliko nepoznavanje stroškov v lastni reji (samo tehnološki napredek ne bo rešitev)
- Nepremišljene naložbe – posledično prevelika večletna obremenitev zaradi predrage ali neracionalne gradnje ali druge investicije
- Bolj širok pogled na prirajo mleka

Krma:

- Kakovost voluminozne krme
- Kakovost – založenost tal – analize zemlje
- Postopki pri spravilu krme – razrez, fermentacija, gretje, izgube (odpad)
- Slaba kakovost osnovne krme
- Znižanje stroškov pridelave
- Racionalna raba virov

Tehnologija reje:

- Vzreja telet – zdravje telet, prostori
- Tehnologija reje plemenskih telic
- Prehrana presušanih krav
- Zdravstveno stanje črede
- Visok remont, kratka življenjska doba, nizka mlečnost
- Plodnost – doba med telitvama, nove tehnologije pregledov, nova diagnostika
- Osemenjevaje – dostopnost osemenjevalcev
- Priraja mleka na območjih z omejenimi dejavniki
- Večji poudarek na selekciji
- Gospodarjenje v hlevu z različnimi pasmami
- Travniško mleko
- »Natura« mleko

Hlevska problematika:

- Priporočene sodobne tehnologije reje
- Prenaseljenost hlevov
- Penjenje gnojevke

Prehrana:

- Optimalna preskrba krav v različnih fazah
- Poudarek na obroku iz osnovne krme
- Analize krme
- Izračun obrokov

Delovna sila:

- V konicah
- Nadomeščanje v času bolezni na kmetiji

Trženje:

- Povezovanje rejcev, izmenjava izkušenj
- Enoten pristop na trgu
- Zmanjševanje stroškov na področju logistike
- Lojalnost in dolgoročno sodelovanje
- Poudarek na kakovosti pridelkov - surovin

3. KAKO BOMO SODELOVALI?

V tretjem sklopu so udeleženci izrazili, kako si predstavljajo učinkovito in uspešno sodelovanje. Izpostavljeni so bili odnosi, tako v smislu odkritega sodelovanja kot tudi več dela na terenu. Udeležencem je zelo pomembno zaupanje, zanesljivost in odzivnost ter upoštevanje navodil. Ključna je usmerjenost v reševanje aktualnih in realnih problemov kmetij ter uporabnost rezultatov, ki bo izboljšala poslovanje kmetije.

- Zaupanje
- Zanesljivost
- Odzivnost in upoštevanje navodil
- Aktualnost problema in realnost, da bo problem rešen
- Pozitivni rezultati
- Rešitev zastavljenih ciljev ob sodelovanju s strokovnjaki
- Izboljšano poslovanje na kmetiji
- Odkrit dialog
- Medsebojno sodelovanje
- Odzivnost partnerjev
- Več terenskega dela strokovnjakov
- Pokriti materialni stroški
- Dovolj časa za izvedbo nalog ob rednem delu